

Giải pháp sử dụng phương tiện hỗ trợ dạy học kỹ năng hát cho sinh viên ngành Giáo dục mầm non

Lê Thị Minh Xuân*, Chế Long Mỹ*, Nguyễn Văn Tuyên*, Đặng Quang Lộc*

*Trường Cao đẳng Sư phạm Trung ương Nha Trang

Received: 27/2/2024; Accepted: 5/3/2024; Published: 13/3/2024

Abstract: Using teaching aids to support teaching singing skills for students majoring in Early Childhood Education in the context of innovating the content of training programs, methods, and forms of teaching is extremely necessary. However, during the implementation, there are some limitations and inadequacies that arise such as facilities that do not meet the requirements; the content, form, and method of using teaching aids are not synchronized and do not bring about the expected results, etc.

The results of the authors' research provide an overview of the practice of using teaching aids to support teaching singing skills for students majoring in Early Childhood Education, thereby proposing solutions to using teaching aids to support teaching singing skills for students majoring in Early Childhood Education at the college level at Nha Trang National College of Pedagogy.

Keywords: Solutions, Using teaching aids, Singing skills, Students, Early Childhood Education.

1. Mở đầu

Sử dụng phương tiện hỗ trợ dạy học (HTDH) kỹ năng hát (KNH) cho sinh viên (SV) ngành Giáo dục Mầm non (GDMN) trong bối cảnh đổi mới nội dung, phương pháp, hình thức dạy học nhằm tăng cường bồi dưỡng phẩm chất và năng lực cho SV là hết sức cần thiết.

Qua tìm hiểu việc rèn luyện KNH cho SV ngành GDMN tại Trường Cao đẳng Sư phạm (CĐSP) Trung ương - Nha Trang cũng như một số trường đào tạo giáo viên mầm non trình độ cao đẳng, các giảng viên đã tích cực sử dụng phương tiện HTDH vào dạy học KNH trong các học phần (HP) như Hát dân ca và ca khúc thiếu nhi, Âm nhạc và múa, Thanh nhạc... Tuy nhiên, việc sử dụng các phương tiện HTDH KNH vào thực tiễn giảng dạy cũng gặp một số khó khăn nhất định.

Từ thực tế trên, chúng tôi tiến hành nghiên cứu đề xuất một số giải pháp nhằm góp phần nâng cao hiệu quả việc sử dụng phương tiện HTDH KNH cho SV ngành GDMN trình độ cao đẳng trong giai đoạn hiện nay.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Phương tiện HTDH KNH

2.1.1. Một số khái niệm

Phương tiện HTDH là phương tiện được sử dụng hỗ trợ cho hoạt động dạy học trên lớp, hướng dẫn SV tự học ngoài giờ lên lớp và quản lý hoạt động tự học của SV.

Phương tiện HTDH KNH: Là phương tiện được

sử dụng hỗ trợ cho hoạt động dạy học KNH trên lớp, hướng dẫn SV tự học hát ngoài giờ lên lớp và quản lý hoạt động tự học của SV đối với việc rèn luyện KNH [7].

2.1.2. Phân loại phương tiện HTDH KNH

Thứ nhất, phương tiện HTDH KNH cung cấp cho các giác quan của người học nguồn tin dưới dạng tiếng, dạng hình ảnh hoặc cả hai cùng một lúc. Trong giảng dạy KNH, nội dung truyền tin được lưu trữ trong các thiết bị nghe nhìn như băng đĩa, máy tính, điện thoại thông minh. Thông qua các thiết bị này, người học được tiếp cận với nội dung dạy KNH như âm thanh bài hát, âm thanh các mẫu luyện thanh, các video hướng dẫn rèn luyện KNH...

Thứ hai, phương tiện HTDH KNH là các dụng cụ và thiết bị kỹ thuật dùng trình diễn các thông tin được lưu trữ trong các phương tiện HTDH. Loại phương tiện HTDH kKNH này có thể giúp người học tương tác, trao đổi, học tập với nhiều hình thức.

Thứ ba, phương tiện HTDH kKNH dạng mang tin là bản thân mỗi phương tiện HTDH chứa một khối lượng thông tin nhất định, nhằm chuyển tải các thông điệp đến người học thuận lợi và chính xác. Trong giảng dạy KNH, phương tiện HTDH dạng mang tin chủ yếu là các tài liệu in như ca khúc, dân ca đã biên tập phù hợp với trình độ người học; Các tập bài giảng KNH...[8].

2.1.3. Vai trò của phương tiện HTDH KNH

Phương tiện HTDH KNH giúp SV học hát dễ dàng, hiệu quả thông qua hình ảnh, âm thanh sống

động, tạo môi trường học tập hấp dẫn cho SV.

Phương tiện HTDH KNH hỗ trợ tốt cho việc học tập cá nhân và nhóm. SV có thể xem lại các bài học, bài thực hành kỹ năng, từ đó điều chỉnh việc học phù hợp hơn.

Phương tiện HTDH KNH cho phép SV cơ hội tương tác thông qua hoạt động trực tuyến để rèn luyện KNH, nhận phản hồi và cải thiện kỹ năng của mình.

Phương tiện HTDH KNH đa dạng, phong phú, SV dễ tiếp cận để học các kiến thức và kỹ năng cần thiết [7].

2.2. Thực tiễn việc sử dụng phương tiện HTDH KNH

Hiện nay, phương tiện HTDH KNH khá phong phú, đa dạng thể loại như: Sách tham khảo, giáo trình dạy hát, tập ca khúc hoặc tập bài dân ca, các đĩa CD, VCD, các video clip trên không gian mạng... Tuy nhiên, theo tìm hiểu của chúng tôi, đa số các phương tiện này chưa phù hợp với yêu cầu trong dạy KNH cho SV ngành GDMN. Do vậy việc sử dụng phương tiện HTDH KNH cũng gặp không ít khó khăn, tốn nhiều thời gian biên tập, chuẩn bị bài dạy.

Phương tiện HTDH KNH sử dụng phổ biến trong dạy học các HP liên quan đến KNH đó là:

- Các nhạc cụ như piano, organ, guitar;
 - Các tập ca khúc, dân ca, sách hướng dẫn học hát, đề cương bài giảng, mẫu câu luyện thanh, bài luyện thanh;
 - Video clip phổ biến trên không gian mạng, CD nhạc đệm bài dân ca, ca khúc, CD hát mẫu bài dân ca Việt Nam, dân ca nước ngoài, mẫu câu luyện thanh, bài luyện thanh, VCD bài giảng điện tử;
 - Phần mềm (kho lưu trữ) ứng dụng dạy học KNH.
- Để sử dụng hiệu quả các phương tiện HTDH trên, nhất thiết phải có các thiết bị, máy móc phù hợp. Tuy nhiên, trên thực tế các thiết bị, máy móc, phòng học chưa đáp ứng đầy đủ các yêu cầu của việc sử dụng phương tiện HTDH KNH cho SV ngành GDMN.

Việc sử dụng phương tiện HTDH KNH trong các tiết dạy trên lớp chưa đều đặn, đôi lúc khai thác nội dung phương tiện HTDH chưa đạt hiệu quả như mong đợi. Đối với SV việc sử dụng phương tiện HTDH KNH để tự học còn nhiều hạn chế, một số ít SV chưa biết cách sử dụng hiệu quả phương tiện HTDH KNH. Theo kết quả khảo sát 34 cán bộ quản lý (CBQL), GV Trường CĐSP Trung ương Nha Trang, CĐSP Trung ương TP. Hồ Chí Minh, CĐSP Đắk Lắk, CĐSP Gia Lai, CĐCĐ Con Tum và một số trường mầm non trên địa bàn thành phố Nha Trang, có 70.6% thường xuyên sử dụng phương tiện HTDH

KNH, sử dụng không thường xuyên và sử dụng theo nội dung chiếm 11.8%, không sử dụng (5.8%). Theo tìm hiểu nguyên nhân, một số GV cho rằng nhiều phương tiện HTDH hiện nay không phù hợp đối với SV ngành GDMN. Tính cấp thiết của phương tiện HTDH KNH đối với SV ngành GDMN, 100% CBQL và GV cho là cần thiết và rất cần thiết trong rèn luyện KNH cho sinh viên ngành GDMN. Đánh giá tính hiệu quả việc sử dụng phương tiện HTDH KNH trong rèn luyện KNH cho sinh viên ngành GDMN, 100% CBQL và GV cho rằng hiệu quả và rất hiệu quả.

2.3. Giải pháp sử dụng phương tiện HTDH KNH cho SV ngành GDMN

2.3.1. GV hướng dẫn, hỗ trợ SV sử dụng thành thạo phương tiện HTDH KNH trong việc tự học, tự nghiên cứu

Bộ sản phẩm của đề tài nghiên cứu gồm:

- Tập bài dân ca có phần đệm, mẫu câu luyện thanh, bài luyện thanh;
- CD nhạc đệm bài dân ca, CD nhạc đệm mẫu câu luyện thanh, bài luyện thanh;
- VCD bài giảng điện tử; Phần mềm (kho lưu trữ) ứng dụng dạy học KNH.

Để SV sử dụng hiệu quả bộ sản phẩm, GV cần cung cấp đầy đủ thông tin, hướng dẫn SV theo đúng yêu cầu của từng loại sản phẩm. Trên cơ sở đó, SV nghiên cứu nội dung và tiến hành tập luyện.

2.3.2. GV thường xuyên sử dụng phương tiện HTDH KNH trong các tiết dạy KNH cho SV ngành GDMN

Trong mỗi tiết dạy KNH cho SV ngành GDMN, GV cần thực hiện đồng bộ, thường xuyên, liên tục các phương tiện HTDH như mẫu câu luyện thanh, bài luyện thanh, bài dân ca.

Trước tiên, GV hướng dẫn SV tìm hiểu các ký hiệu âm thanh trên bản nhạc, tìm hiểu mẫu câu luyện thanh, bài luyện thanh gồm các yêu cầu về kỹ thuật phát âm, âm hình tiết tấu, cao độ.

Thứ hai, GV sử dụng đàn piano hoặc âm thanh mẫu đã được ghi trên CD hoặc file MP3 để hỗ trợ SV thực hiện.

Thứ ba, SV tiếp tục nghe âm thanh mẫu đã được ghi trên CD hoặc file MP3 để tự luyện thanh sau đó có thể cùng GV điều chỉnh cho phù hợp.

Thứ tư, sau khi SV luyện thanh cơ bản đạt yêu cầu, GV hướng dẫn SV tìm hiểu bài dân ca để biết được âm vực, nội dung lời ca, giai điệu, tiết tấu, đồng thời yêu cầu SV nghe âm thanh hát mẫu đã được ghi trên CD hoặc file MP3 nhiều lần và tiến hành tập luyện bài dân ca. GV hỗ trợ SV hoàn thiện KNH thông qua bài dân ca.

Thứ năm, GV hướng dẫn SV sử dụng VCD bài giảng, thông qua VCD bài giảng SV tự luyện tập các KNH đã được học trên lớp.

2.3.3. Khai thác, sử dụng hiệu quả kho dữ liệu phương tiện HTDH KNH

Kho dữ liệu phương tiện HTDH KNH được thiết kế dành cho việc học tập trực tuyến của SV. SV có thể trao đổi, nhận xét kết quả học tập với GV, với SV khác. Việc khai thác, sử dụng hiệu quả kho dữ liệu hồ sẽ đem lại kết quả tốt cho công tác giảng dạy và học tập của GV và SV.

Để khai thác, sử dụng hiệu quả kho dữ liệu GV là người chủ động cung cấp đầy đủ thông tin, hướng dẫn SV cách thức tra cứu nội dung bài học, cách thức luyện tập của từng nội dung. Kho dữ liệu là một trong những phương tiện HTDH KNH mang lại hiệu quả tích cực trong việc tự học, tự nghiên cứu của SV.

2.3.4. Thường xuyên đổi mới nội dung, hình thức phương tiện HTDH KNH

Phương tiện HTDH KNH cần được định kỳ hàng năm rà soát, đổi mới nội dung phù hợp với yêu cầu của chuẩn đầu ra chương trình đào tạo, năng lực của SV. Bộ phương tiện HTDH KNH gồm:

- Tập bài dân ca có phần đệm, mẫu câu luyện thanh, bài luyện thanh;
- CD nhạc đệm bài dân ca, CD nhạc đệm mẫu câu luyện thanh, bài luyện thanh;
- VCD bài giảng điện tử; Phần mềm (kho lưu trữ) ứng dụng dạy học KNH cần được cập nhật, bổ sung nội dung mới, sà lọc nội dung chưa phù hợp, cải tiến giao diện kho lưu trữ dữ liệu để thuận tiện trong việc sử dụng và tương tác của SV với GV.

2.3.5. Đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học phù hợp đáp ứng yêu cầu sử dụng phương tiện HTDH KNH

Để sử dụng hiệu quả các phương tiện HTDH KNH, các nhà trường cần đầu tư xây dựng phòng thực hành âm nhạc có đầy đủ trang thiết bị âm thanh, máy chiếu, nhạc cụ... để giúp SV luyện tập KNH trong các giờ học chính khóa cũng như ngoại khóa. GV cung cấp đầy đủ phương tiện HTDH KNH như Tập bài dân ca có phần đệm, mẫu câu luyện thanh, bài luyện thanh; CD nhạc đệm bài dân ca, CD nhạc đệm mẫu câu luyện thanh, bài luyện thanh; VCD bài giảng điện tử; Phần mềm (kho lưu trữ) ứng dụng dạy học KNH để SV có thể học tập mọi lúc, mọi nơi.

2.3.6. Nâng cao trình độ chuyên môn của GV

Nhà trường cần tạo điều kiện để GV được học tập nâng cao trình độ chuyên môn, tiếp cận các kiến thức mới bằng nhiều hình thức khác nhau. Ngoài ra,

GV cần tự cập nhật bổ sung kiến thức nhất là lĩnh vực khoa học công nghệ, sử dụng thành thạo các trang thiết bị để sử dụng hiệu quả phương tiện HTDH KNH cho SV ngành GDMN.

3. Kết luận

Sử dụng hiệu quả phương tiện HTDH KNH cho SV ngành GDMN trình độ cao đẳng rất cần sự nỗ lực từ GV và SV. GV có kế hoạch cập nhật nội dung, hình thức các phương tiện HTDH KNH, nhiệt tình trong hướng dẫn SV thực hành và thường xuyên yêu cầu SV sử dụng phương tiện HTDH trong thực hành KNH. SV cần có thái độ tích cực hơn nữa trong việc tiếp cận nội dung bài học thông qua phương tiện HTDH KNH. Có như vậy, việc sử dụng phương tiện HTDH KNH mới thật sự mang lại hiệu quả, đáp ứng được mục tiêu, chuẩn đầu ra chương trình đào tạo, hỗ trợ tốt các hình thức giảng dạy hiện nay, góp phần nâng cao năng lực tự học cho SV và nâng cao chất lượng đào tạo ngành GDMN trình độ cao đẳng./.

Lời cảm ơn: Nhóm tác giả cảm ơn Bộ Giáo dục và Đào tạo đã tài trợ cho đề tài “Nghiên cứu thiết kế các phương tiện HTDH KNH cho sinh viên ngành Giáo dục mầm non”, mã số: B2023.CM2.02.

Tài liệu tham khảo

1. Phạm Thị Hòa (2009), *Giáo dục âm nhạc tập 1&2*, NXB Đại học Sư phạm.
2. Nguyễn Trung Kiên (2001), *Phương pháp sư phạm thanh nhạc*, NXB Âm nhạc, Hà Nội.
3. Trần Ngọc Lan (2011), *Phương pháp hát tốt tiếng Việt trong nghệ thuật ca hát*, NXB Giáo dục Việt Nam.
4. Ngô Thị Nam (1994), *Âm nhạc và phương pháp giáo dục âm nhạc, tập II*, NXB Hà Nội.
5. Trần Thị Tuyết Oanh (2013), *Giáo trình Giáo dục học*, NXB Đại học Sư phạm.
6. Hoàng Phê (1994), *Từ điển tiếng Việt*, NXB Khoa học xã hội, Trung tâm Từ điển học.
7. Lê Thị Minh Xuân (2018), *Báo cáo tổng kết đề tài khoa học và công nghệ cấp Bộ “Nghiên cứu phát triển các phương tiện HTDH thanh nhạc cho sinh viên chuyên ngành sư phạm âm nhạc”*, mã số: B2018-CM2-02.
8. Lê Thị Minh Xuân, Chế Long Mỹ, Nguyễn Văn Tuyên, Đặng Quang Lộc, *Một số vấn đề lý luận và thực tiễn về thiết kế các phương tiện HTDH KNH cho sinh viên ngành giáo dục mầm non*, Tạp chí Thiết bị Giáo dục số 305, kỳ 2, tháng 1 năm 2024.
9. Trường Cao đẳng Sư phạm Trung ương Nha Trang (2022), *Chương trình đào tạo Giáo viên Mầm non trình độ cao đẳng hệ chính quy năm 2022*, Nha Trang.